בעזהשי"ת

(ו' ט') אלה תולדות נח נח איש צדיק תמים היו' בדורותיו וגו' ולהלן בפרשה (ז' א'), **ויאמר ה' לנח בא אתה וכל ביתך אל התבה כי אתך ראיתי צדיק לפני בדור הזה.** ורש"י דייק למה לא נאמר לעיל 'צדיק תמים' ואח"כ נאמר 'צדיק' ועיי"ש מה שפירוש בזה.

עוד יש לדייק שמתחילה כתיב '**בדורותיו**' ואחר כך כתיב '**בדור הזה**'. והוא תמוה.

כתב **בבעל הטורים**, את האלקים התהלך נח, **סופי תיבות חכ"ם**, ויש להבין הרמז בזה.

ויש לומר בהקדם דברי **הפרשת דרכים** (דרך מצרים דרוש ד'), כי מצינו (שמו"ר פ"ג ה) שאמר משה להקב"ה, באיזה זכות אוציא את ישראל ממצרים, ואמר לו ה' בהוציאך וכו' תעבדון את האלקים על ההר הזה (שמות ג יא-יב), דהיינו בזכות שעתידין לקבל התורה, ולכאורה קשה דהא כתב לעיל ואת צעקתם שמעתי וגו' כי ידעתי את מכאוביו (שמות ג ז), ובמדרש (שמו"ר פ"ג ב) אע"פ שיודע אני שעתידין להכאיבנו במדבר, הרי דנידונין רק לפי אותה שעה, ותירוץ שהקב"ה מתוך רחמיו וחסדיו מסתכל על טוב העתיד אבל על מה שעתידים לחטוא אינו מסתכל, עכ"ד הפר"ד, ומוסיף **הייטב לב** על דבריו, ולא עוד, אלא אפי' זכות דורותיו העתידים עומד לו לאדם.

והנה איתא **בייטב לב** (פ' ויחי ד"ה וישלח) לבאר הפסוק (בראשית מח יח) **וישלח ישראל את ימינו וישת על ראש אפרים** וגו' **שכל את ידו כי מנשה הבכור**, ופירש"י אחכמינון בהשכל וחכמה. וכתב לפרש על פי דברי **הרה"ק מוהר"ר מנחם מענדל מרימונאב זצוק"ל**, כי מצינו (יומא כח ע"ב) קיים אברהם אבינו כל התורה כולה עד שלא ניתנה, ומהיכן ידע והשיג כל המצוות, הענין הוא, כי רמ"ח מצות ושס"ה לא תעשה, הם כנגד רמ"ח אברים ושס"ה גידים שבאדם (זוהר וישלח קע ע"ב), ואברהם אבינו הי' מזכך עצמו עד שכל איבריו וגידיו היו משיגים המצוה השייך לאותו אבר וגיד, ובזה מפרש מה דאיתא בהעקידה (בראשית כב י-יב), **וישלח אברהם את ידו** וגו', כי באמת לא עלתה על דעתו של הקב"ה שישחט את יצחק, כדאיתא בגמרא (תענית ד' ע"א), ולא אמר לו הקב"ה רק 'והעלהו', ולא הי' רצונו לשחטו ח"ו, ולזה הוצרך אברהם לעשות פעולה ולשלוח יד, כי היד בעצמו לא רצה לשחוט, עכ"ד הקדושים.

ובדרך זה ביאור **הייטב לב**, כי יעקב ג"כ בחיר האבות הי' מזכך עצמו ואת איבריו עד שהשיגו כל המצות, לכן היד הרגיש כי מנשה הבכור, ורצה להניח עצמו על ראש מנשה, אבל יעקב שהי' בבחינת חכם עדיף מנביא, שהי' יודע גם מה שעתיד להיות, כי הנביא אינו יודע רק מה שמגלין לו משמים, אבל אינו יודע העתידות בבחינת מחשבת אלקים, משא"כ החכם יודע ומשיג, לכן מכיון שראה יעקב ברוח הקודש כי עתיד יהושע לצאת מאפרים, לכן '**שיכל את ידו**', שהכריח את ידו שלא מרצונו, והניחו על ראש אפרים, '**כי מנשה הבכור**', והיד הי' רוצה להינתן על ראש מנשה, לכן הי' מכריח את ימינו ומחכים את ידו בבחינת חכם, כי יעקב ראה שעתיד יהושע לצאת מאפרים, ואחיו הקטן יגדל ממנו. עכ"ד הנעימים.

ועל פי זה יבואו על נכון דיוקי הפסוקים בפרשתן, דהנה אמרו ז"ל נח הי' צריך סעד לתמכו (עיין רש"י), ויש לומר באיזה זכות זכה נח להנצל מהמבול, אלא על ידי זכות דורות העתודים לצאת ממנו, כי הקב"ה מצרף טוב העתיד כמבואר בפר"ד הנ"ל, וזהו כוונת הכתוב **ונח מצא חן בעיני ה'** **ואלה תולדות נח**, כי במה מצא חן בעיני ה' בזכות אלה תולדות נח, וזהו כוונת איש '**צדיק תמים**' הי' '**בדורתיו**', כי זה שהי' נח בבחינת צדיק תמים הוא בזכות דורותיו העתודים, אבל על נח בעצמו כתיב להלן, כי אותך ראיתי '**צדיק**' לפני '**בדור הזה**', בדור הזה היינו נח בעצמו בלי זכות דורות העתודים, לא הי' אלא בבחינת '**צדיק**', ועל זה מרמז כאן, **את אלקים התהלך נח ס"ת חכם**, כי בחינה זו לדעת מה שעתיד להיות, נקראת חכמה, כמבואר בייט"ל הנ"ל.

וי"ל עוד כי הקב"ה בעצמו הוא יודע עתידות, לכן הוא מצרף טוב העתיד, אבל המשחית אינו מבחין בעתידות, כמבואר בספרים כי המלאכים אינם יודעים מה שעתיד להיות רק מה שמגלין להם מלמעלה, לכן מתחילה כתיב **נח איש צדיק תמים הי' בדורתיו**, שהתורה מעיד שראוי להינצל בזכות דורותיו העתודים לצאת ממנו, ואח"כ אמר ה' לנח **בא אתה וכל ביתך אל התבה**, שצריך להיכנס להתיבה כדי להינצל מהמשחית, **כי אתך ראיתי צדיק לפני בדור הזה**, כי בעיני המשחית אינו אלא בבחינת 'צדיק' ולא בבחינת 'צדיק תמים', כי הם אינם יודעים העתידות לצרף זכות דורות העתודים, לכן צריך שיכנס להתיבה ועל ידה ינצל מהמבול.

ובזה יש לפרש מה שהביא רש"י כאן מדברי חז"ל (סנהדרין קח ע"א), **בדורותיו - יש מרבותינו דורשים אותו לשבח אילו הי' בדורו של אברהם הי' צדיק יותר, ויש דורשים לגנאי וכו'**, וי"ל דלא פליגי, אלא הכוונה יש דורשים לשבח, כי בצירוף דורותיו העתודים כגון אברהם, על ידי זה הוא נחשב צדיק יותר, כי הקב"ה מצרף זכות בנים לאבות, והדורשים לגנאי כוונתם כי נח בעצמו לולי זכות בניו לא נחשב כצדיק תמים, והבן.

❖ ❖ ❖

עוד יש ליישב הדיוקים הנ"ל בפרשה, ולפרש עוד מה דאיתא **במדרש תנחומא אלה תולדות נח נח איש צדיק למה נקרא שמו צדיק בענין שנאמר כי צדיק ה' צדקות אהב ישר יחזו פנימו** (תהלים יא ז').

הנה בספה"ק **ייטב לב** (בפרשתן דף מו (ד' חדש)) כתב לפרש על פי מה שאמרו ז"ל (אבות פ"ב מי"ב) **כל מעשיך יהיו לשם שמים**, וכתיב (משלי ג' ו') **בכל דרכיך דעהו**, כי כמו שצריך לעבוד את הבורא יתברך בתורה ותפלה, כמו כן צריך לעבוד אותו בכל ענינים באכילה ושתי' ומשא ומתן באמונה ודיבורים עם בני אדם, שתהא עבודתו תמה לשמים, ואפי' כשעוסק עם בנ"א תהא מחשבתו דבוקה בהשי"ת, וזהו כוונת הכתוב, **ונח איש צדיק תמים הי' בדורותיו**', שבזה הי' נח צדיק תמים, כיון שגם בעת עסקו עם אנשי דורותיו הי' מחשבתו דבוקה בהשי"ת.

ויש לומר כי הרי נח חי יותר משש מאות שנים, והי' חי עם הרבה דורות צדיקים עד דור המבול שהשחיתו לפני המקום, כמבואר בספרים, וי"ל כי רק בדורות הראשונים הי' יכול להתחבר עמם, ועל ידי זה לעבוד עבודתו עבודה תמה להיות דבוק עם השכינה בעת עסקו עם בנ"א, משא"כ עם אנשי דור המבול הרשעים הי' צריך להתבדל מהם מכל וכל, ולא הי' יכול להתחבר עמם כלל, לכן לא הי' שייך לעבוד עבודתו לשמים בעת עסקו עם בנ"א.

לזה מתחילה כתוב **נח איש 'צדיק תמים' הי' 'בדורותיו'**, כי הי' בחינת צדיק תמים שעבד עבודת בוראו בין לעצמו ובין בעת עסקו עם אנשי דורו, משא"כ אח"כ בדורו של המבול כתיב **כי אותך ראיתי 'צדיק' לפני 'בדור הזה'**, כי בדור הזה דור המבול לא הי' יכול לעבוד עבודה תמה, כי הי' צריך להתבדל מהרשעים ולא הי' לו שום שייכות עמהם, לכן הי' רק בבחינת צדיק.

והנה הי' מרגלא בפי **אאמו"ר ז"ל** לומר בשם **הרה"ק מנאסאד זצוק"ל**, לפרש בענין זה הכתוב (משלי ג' ו'), **בכל דרכיך דעהו והוא יישר אורחתיך**, כי נפסק בשו"ע (או"ח סי' צ' י"ב) כי בעת הליכת האדם לביהכנ"ס מצוה לרוץ אבל בעת חזרתו לביתו אסור לרוץ, לזה אמר כי אדם שהשלים עצמו, ועובד הקב"ה בכל דרכיו, אזי גם בהלכו מביהכנ"ס לביתו מותר לו לרוץ כי עבודתו תמה וגם בביתו הולך לעבוד את בוראו, ובזה מפרש **בכל דרכיך דעהו, והוא יישר אורחתיך**, שעי"ז פסיעות שלך יהי' ישר, בין בעת הליכתו לביהכנ"ס ובין בחזרתו לביתו, עכתו"ד הנחמדים.

ובזה אפשר לפרש כוונת המדרש בפרשתן, **נח איש צדיק תמים למה נקרא שמו צדיק, כענין שנאמר, כי צדיק ה' 'צדקות' אהב**, היינו שני צדקות, בין בינו לבין קונו ובין בעת עסקו עם בנ"א, בכל דרכיו דעהו, ועל ידי זה, **ישר יחזו פניומו**, כל אורחותיו יהיו ישרים, והבן.

ואסיים בברכה לכולם בני חתני וכלה יחי' כל יום מתוך שיחי', ברכת שנה מבורכת וכל מילי דמיטב, ותלי"ת שבעינן השתא לחוג את יום החג הו"ר שמ"ט ושמח"ת בקל כ"ק אדמו"ר שליט"א יחי' בהתחלת שנה זאת, ויש לנו בטוח לילך בקהלות אבותינו ורבותינו הקדושים, ובזכות שרביני הקדוש נ"ע השתא ג"כ נאמן שם, כמו שהי' רגיל לומר בכל השנים שהקב"ה שולח רבותינו הקדושים מלמ שמיא אתינן ובטחתו הגדול עבדה כלעיל יחד לילך לקראת משיח צדקינו ותקוע בשופר גדול לתחיית המתים חס וחלילה שנת תשפ"ה לפ"ק

אוביכם ובקיכם משה יוסף